

7. Moisieieva N. I. Liudyna ta suchasnyi komunikatsiinyi prostir. Filosofiia spilkuvannia : Filosofiia. Psykholohiia. Sotsialna komunikatsiia. 2014. № 7. S. 89-94
8. Moisieieva N. I. Sotsialno-komunikatsiina diialnist yak istoryko-suspilna praktyka. Kh. :KhNTUSH, 2015. 392 s.

УДК 378.37: 370.176

Марина Сергіївна Пономарьова,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування та соціально-гуманітарних дисциплін»,

Державний біотехнологічний університет (ДБТУ),

ORCID ID: 0000-0001-8463-821X

Аліна Олегівна Єфіменко

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Державний біотехнологічний університет, (ДБТУ),

ORCID ID: 0009-0000-0291-1797

Світлана Володимирівна Герасименко

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Державний біотехнологічний університет (ДБТУ),

ORCID ID: 0009-0000-2024-5564

**ЗМІШАНЕ ТА ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ
ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ОСВІТНІХ ТРАНСФОРМАЦІЙ**

Maryna Sergievna Ponomarova

Ph. D. in Economics, associate Professor, associate Professor of the UNESCO department "Philosophy of human communication and social and humanitarian disciplines",

State Biotechnological University (SBTU),

ORCID ID: 0000-0001-8463-821X

Alina Olegovna Yefimenko

a graduate of the first (bachelor) level of higher education

State Biotechnological University (SBTU),

ORCID ID: 0009-0000-0291-1797

Svetlana Volodymyrivna Gerasimova

a graduate of the first (bachelor) level of higher education

State Biotechnological University (SBTU),

ORCID ID: 0009-0000-2024-5564

BLENDED AND DISTANCE EDUCATION IN THE CONDITIONS OF GLOBAL CHALLENGES AND EDUCATIONAL TRANSFORMATIONS

Анотація. У статті розглядаються питання ролі та актуальності використання в освітньому процесі змішаного та дистанційного навчання. Визначено, що дистанційні технології включають в себе різноманітні інструменти та програмні засоби, такі як відеоконференції, веб-семінари, електронні курси, спільну веб-дошку, електронні підручники тощо. Виокремлені переваги змішаного та дистанційного навчання, до яких можна віднести більшу гнучкість у виборі часу та місця навчання, зниження витрат на дорогу до навчального закладу тощо. Проте, використання дистанційних технологій також створює певні виклики, такі як відсутність прямої взаємодії між студентами та викладачами, недостатня мотивація студентів та можливість технічних проблем з інтернет-з'єднанням.

Ключові слова: освіта, змішане навчання, дистанційне навчання, процес навчання, дистанційні технології, якість освіти.

Abstract. The article examines the role and relevance of the use of mixed and distance learning in education. Distance technologies have been identified as including a variety of tools and software such as video conferencing, webinars, e-courses, shared whiteboards, e-textbooks, etc. The advantages of mixed and distance learning are highlighted, which include greater flexibility in choosing the

time and place of learning, reducing travel costs to the educational institution, etc. However, the use of distance technologies also creates certain challenges, such as the lack of direct interaction between students and teachers, insufficient motivation of students, and the possibility of technical problems with the Internet connection.

Keywords: education, blended learning, distance learning, learning process, distance technologies, quality of education.

Інформаційне суспільство – це глобальне суспільство, в якому обмін інформацією не має ні часових, ні просторових, ні політичних кордонів, де відбувається взаємопроникнення культур, де кожному співтовариству відкриваються нові можливості для самоідентифікації й розвитку власної унікальної культури, а кожній особі – створюються сприятливі умови для всебічного розвитку [1]. Однією з ключових проблем, пов'язаних із дистанційним та змішаним навчанням, є необхідність забезпечення якості освіти та ефективної організації навчального процесу на відстані. Це вимагає від педагогів та студентів володіння відповідними технологіями та інструментами, а також організації належного моніторингу та оцінювання якості навчання. Крім того, дистанційне навчання може створювати виклики у забезпеченні соціальної ізоляції студентів та втраті їхньої мотивації до навчання.

Останні роки для України є роками глобальних змін та трансформацій в усіх її сферах та суспільному житті. Існуюча пандемія коронавірусу, а зараз повномасштабна війна, суттєво обмежили можливість дітей фізично відвідувати освітні заклади й тим самим підштовхнули освітян до пошуку нових форматів навчання. Останні дослідження та публікації в галузі дистанційного та змішаного навчання підтверджують його все більшу популярність та значущість. Деякі з останніх досліджень досліджують ефективність дистанційного навчання порівняно з традиційним навчанням. Це такі відомі дослідники дистанційного навчання як Ягупов В. В., Петренко Л. М. Кравець С. Г. [1], Бугайчук К.Л. [2], Коваль М. В. [3]. Так вчена

Мурашченко Т.В. наголошує, що дистанційне навчання сьогодні є особливо актуальним у сфері підготовки молоді, які мають різний віковий, культурний, соціальний рівень та різні мотиви навчання [4]. В праці Ярошенко Т.О. визначено чотири основні етапи, що передували та сприяли появі дистанційного навчання, а саме: комунікація за посередництвом поштового сполучення, комунікація через радіо та телебачення, спілкування за допомогою комп'ютерної техніки та засобів, спілкування через масові онлайн-курси [5]. Однак, важливо усвідомлювати виклики та проблеми, з якими стикаються студенти та викладачі в процесі дистанційного навчання, та розробляти кращі підходи для їх подолання.

Основною метою цієї статті є розгляд та аналіз загальної характеристики дистанційного та змішаного навчання, та розглянуті можливості та перспективи використання дистанційного навчання для підвищення якості освіти та розвитку суспільства в цілому.

Дистанційне навчання – це форма навчання, при якій студент і викладач знаходяться у різних місцях і взаємодіють за допомогою різних технологій. Ця форма навчання стала особливо актуальною у зв'язку з поширенням інтернету та інших технологій зв'язку. Змішана форма навчання включає комбінацію дистанційних та традиційних методів навчання. До основних недоліків дистанційки, що впливають на результати навчання, можемо виділити відсутність живого спілкування та неспроможність здобувачів самостійно опановувати матеріал. Характерною рисою сучасного суспільства є його цифровізація. Це означає, що цифрові технології охоплюють практично усі сфери життєдіяльності людини. Не є винятком і освіта. Основні форми організації освітнього процесу з погляду на цифровізацію, а саме освітній процес з використанням інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій; дистанційне навчання; змішане навчання.

К. Бугайчук, досліджуючи стратегію впровадження в освітній процес змішаного навчання, виділяє низку його ознак: – це формальне навчання; – це цілеспрямований процес оволодіння знаннями, уміннями, навичками, частина

якого відбувається у віддаленому режимі; – при змішаному навчанні на всіх його етапах активно використовуються цифрові ресурси й засоби; – важливе значення має самоконтроль здобувачів освіти .

В освітньому процесі закладів професійної (професійно-технічної) освіти важливе місце посідають уроки виробничого навчання [6].

Дистанційне навчання - це форма навчання, при якій студенти та викладачі розташовані на різних місцях і взаємодіють між собою через різні електронні засоби, такі як відеоконференції, онлайн-курси, форуми тощо. Ця форма навчання дозволяє забезпечити доступ до освіти для більш широкого кола людей та вирішити проблему географічної віддаленості.

Змішане навчання – це сучасний та новий підхід організації освітнього процесу в закладах вищої освіти, який трансформує структуру і зміст навчання, змінює ролі викладача та студента та націлений на підвищення якості освіти [7].

Дистанційні технології - це технології, які використовуються для навчання на віддаленій основі, такі як відеоконференції, електронні курси, вебінари, форуми, електронні бібліотеки тощо. У сфері дистанційної освіти діє ряд законодавчих та нормативно-правових актів, які регулюють її функціонування. Найбільш важливі з них націлені на забезпечення якості освіти, права учасників освітнього процесу та регулювання відносин між ними. В першу чергу це Закон України «Про освіту» визначає загальні принципи організації та функціонування системи освіти, у тому числі дистанційної; Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» регулює організацію та функціонування дистанційного навчання в Україні; Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про організацію дистанційного навчання у вищих навчальних закладах» встановлює порядок організації дистанційного навчання в вищих навчальних закладах.

У сфері дистанційної освіти щорічно з'являються нові тенденції та технології, які дозволяють покращувати якість навчання та забезпечувати

більш ефективний процес навчання. Дистанційне навчання має значний потенціал для підвищення якості освіти та розвитку суспільства в цілому. Основні можливості та перспективи використання дистанційного навчання включають: доступність освіти, що може допомогти зменшити нерівності в освіті та підвищити рівень грамотності в суспільстві; гнучкість та індивідуалізація, що надає можливість індивідуалізації навчання допомагає студентам знаходити та використовувати матеріал, який найкраще відповідає їх потребам та інтересам; застосування новітніх технологій, що дозволяє покращити якість навчання та зробити його більш ефективним.

Отже, змішане та дистанційне навчання є важливим напрямком розвитку освіти, який дозволяє забезпечити доступ до навчання всім бажаючим незалежно від їх місця проживання, роботи чи інших обставин. Використання новітніх технологій дозволяє зробити процес навчання більш цікавим та зрозумілим, забезпечити індивідуальний підхід до кожного студента та збільшити ефективність навчання.

Література:

1. Дистанційне навчання в системі професійно-технічної освіти (2019) монографія / авт. кол. В. В. Ягупов, Л. М. Петренко, С. Г. Кравець та ін. / За наук. ред. В. В. Ягупова. Житомир: «Полісся». 234.
2. Бугайчук К. Л. Змішане навчання: теоретичний аналіз та стратегія впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів (2016) *Інформаційні технології і засоби навчання*. Т. 54, вип. 4. - С. 1-18. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2016_54_4_3..
3. Коваль М. В. (2006) Електронне дистанційне і комбіноване навчання у львівських вищих освітніх закладах. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. № 1. 199-203.
4. Murashchenko, T. V. (2017). Змішане та дистанційне навчання як спосіб доступу до якісної освіти. *Електронне наукове фахове видання "відкрите освітнє е-середовище сучасного університету"*, (3), 283-287.

<https://doi.org/10.28925/2414-0325.2017.3.28387>

5. Ярошенко Т. О. Дистанційне навчання в системі вищої освіти: сучасні тенденції [електронний ресурс] (2019) *Інженерні та освітні технології*. Т. 7, № 4. 8-21. - doi.org/10.30929/2307-9770.2019.07.04.01

6. Пономарьова М., Должикова І., Маршуба І. (2022) Особливості фундаментації професійної освіти та формування професійної компетентності *Вісник науки та освіти*. №. 1 (1).

7. Генрі, К., Грехем, Ч., Грубер, М., Дзіюбан, Ч., Крістенсен, К., Ларсен, Р., & Миклюка, М. (2021). Змішане навчання: поняття та завдання. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій, 73*.

References

1. Dystantsiyne navchannya v systemi profesiyno-tekhnichnoyi osvity (2019) monohrafiya / avt. kol. V. V. Yahupov, L. M. Petrenko, S. H. Kravets' ta in. / Za nauk. red. V. V. Yahupova. Zhytomyr: «Polissya». 234.

2. Buhaychuk K. L. Zmishane navchannya: teoretychnyy analiz ta stratehiya vprovadzhennya v osvitniy protses vyshchyykh navchal'nykh zakladiv (2016) *Informatsiyni tekhnolohiyi i zasoby navchannya*. Т. 54, вып. 4. - S. 1-18. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2016_54_4_3..

3. Koval' M. V. (2006) Elektronne dystantsiyne i kombinovane navchannya u l'vivs'kykh vyshchyykh osvitnikh zakladakh. *Pedahohika i psykholohiya profesiynoyi osvity*. № 1. 199-203.

4. Murashchenko, T. V. (2017). Zmishane ta dystantsiyne navchannya yak sposib dostupu do yakisnoyi osvity. *Elektronne naukove fakhove vydannya "vidkryte osvitnye e-seredovyshche suchasnoho universytetu"*, (3), 283-287. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2017.3.28387>

5. Yaroshenko T. O. Dystantsiyne navchannya v systemi vyshchoyi osvity: suchasni tendentsiyi [elektronnyy resurs] (2019) *Inzhenerni ta osvitni tekhnolohiyi*. Т. 7, № 4. 8-21. - doi.org/10.30929/2307-9770.2019.07.04.01

6. Ponomarova M., Dolzhykova I., Marshuba I. (2022) Osoblyvosti fundamentatsiyi profesiynoyi osvity ta formuvannya profesiynoyi kompetentnosti

Visnyk nauky ta osvity. №. 1 (1).

7. Henri, K., Grekhem, CH., Gruber, M., Dziyuban, CH., Kristensen, K., Larsen, R., & Myklyuka, M. (2021). Zmishane navchannya: ponyattya ta zavdannya. Pedahohika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyshchiiy, 73

УДК 342.7:341.231.14

Анна Прохватолюва

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Державний біотехнологічний університет (ДБТУ)

ПРАВА ЛЮДИНИ: ЧЕТВЕРТЕ ПОКОЛІННЯ

Anna Prokhvatilova

a graduate of the first (bachelor) level of higher education,
State Biotechnological University (SBTU)

HUMAN RIGHTS: THE FOURTH GENERATION

Науковий керівник: О.В. Борюшкіна, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри ЮНЕСКО “Філософія людського спілкування” та соціально-гуманітарних дисциплін, Державний біотехнологічний університет (ДБТУ)

Анотація. Розкрито поняття покоління прав людини, конкретно-історичні умови формування та критерії класифікації поколінь прав людини. Описано поняття та сутність прав людини четвертого покоління. Показано, що в основі їх полягає незалежність особи у виборі правомірної поведінки, яка базується на автономії людини у межах єдиного правового поля, норм моралі та релігії. Визначено, що права людини четвертого покоління можна звести до двох загальних типів: соматичні права та інформаційні права.